

[Ivar Nørgaard.]

glæde os over at have en formand, der ikke blot leder møderne udmærket, men som også er enig med os andre i markedspolitikken.

Imens vi venter på, at franskmændene skal ændre deres holdning, er vi jo enige om, at vi må se at få lidt bevægelse i markedspolitikken, og vi kan jo erkende, at det kan ikke lade sig gøre gennem disse forskellige forslag, som andre fællesmarkedslande har fremsat. Desværre må vi også erkende, at det kan ikke lade sig gøre at udbygge EFTA til den slagkraftige organisation og til en organisation, der klarer vore landbrugsproblemer, sådan som vi i mange år har forsøgt at gøre det. Vi ved, at det er urealistisk. Heldigvis er det jo lykkedes at blive enige om nogle tosidede aftaler mellem os og de andre EFTA-lande, der har kunnet tilfredsstille nogle af vore allermest nødtørftige landbrugsbehov, men vi kan hverken regne med, at vi får opbygget et fælles landbrugsmarked i EFTA eller at EFTA på afgørende vis kan udbygges mere slagkraftigt; så skulle der i hvert fald ske kolossale ændringer i de andre EFTA-landes holdning, og det er der ikke noget der tyder på.

Derimod synes der at være gode muligheder for, at vi kan opbygge et dynamisk og tæt økonomisk samarbejde i Norden, opbygge en egentlig økonomisk union på grundlag af en fælles politisk traktat. Da dette forslag blev rejst på Nordisk Råds møde, var der megen skepsis rundt omkring, og man var bange for, at nordmændene og svenskerne ville stille sig kølige og måske ikke gå ind i realitetsforhandlinger. Så vidt jeg forstår er denne skepsis gjort til skamme. Svenskerne og nordmændene og finnerne har beredvilligt engageret sig i det undersøgelsesarbejde, som embedsmændene nu er i gang med, og vi kan i hvert fald i det danske socialdemokrati mærke på vore nordiske søsterpartier, at de også bliver mere og mere engagerede i denne løsning, og at det svenske og norske socialdemokrati vil stille sig bag et vidtgående skridt i retning af en nordisk økonomisk union. Det er der meget stærke tegn på. Jeg ved også, at der i de nordiske faglige organisationer, de nordiske LO'er er en meget positiv holdning til en nordisk økonomisk union.

Markedsministeren udtrykte håb om, at

man ville nå et resultat, men jeg er lidt i tvivl om, hvorvidt den lidt sørgmodige tone, markedsministeren fremførte sit håb i, er udtryk for, at man ikke tillægger det alt for stor sandsynlighed, at håbet kan realiseres. Jeg ligesom mærkede en lidt sørgmodig stemning bag det fremsatte. Lyttede man til ordene, ja, så udtrykte de håb, men lyttede man til tonen, så var der ikke meget håb at høre eller skimte. Jeg ved ikke, om det afslører — eller tildækker, måske snarere — en bange anelse hos markedsministeren eller hos den samlede regering om, at det trods de gode hensigter og trods vore egne ønsker alligevel ikke skulle lykkes at få opbygget en nordisk økonomisk union.

Vi har jo hørt, at der er kritiske røster inden for dansk erhvervsliv. Vi har hørt, at Industrirådet og Landbrugsrådet har udtalt sig ret negativt over for mulighederne af dannelsen af en toldunion. Man fremfører en række indvendinger, idet det påvises, at der kan opstå forskellige vanskeligheder for danske virksomheder, men det er ligesom om Industrirådet og Landbrugsrådet slet ikke kan få øje på den store fordel, der kan opnås ved, at vi får et organisk fællesskab med de andre nordiske lande. Det er da klart, at der vil være vanskeligheder og problemer, som må overvindes, og at vi alle må give visse indrømmelser, men totalt set skulle det give os alle en større slagkraft og dermed også både dansk landbrug og dansk industri større muligheder i fremtiden som eksport-erhverv, for det er jo ud fra handelspolitiske synspunkter overordentlig betydningsfuldt, at vi over for den store omverden står som en enhed, og det gør vi jo, hvis vi formaliserer samarbejdet, hvis vi formaliserer det så vidt, at det bliver en egentlig union byggede på en traktat.

Jeg forstår på statsministeren, at han også tillægger det stor vægt, at der bliver afsluttet en aftale om en traktat, og at der bliver fastsat et bestemt tidspunkt for den endelige gennemførelse af harmoniseringen. Jeg forestiller mig, at man må arbejde med en traktat i lighed med Romtraktaten, som stiller nogle mål, der skal gennemføres f. eks. år 1975, og som så skal gennemføres etapevis år for år, til det fuldt ud er færdigbragt. Hvis det bliver realiseret, ja, så har vi nået, medens vi venter, en handelspolitisk slagkraft over for andre lande, når vi skal for-